

REMISSYTTRANDE

Ert Dnr: M2019/01776/R

Vårt Dnr:
2019-12-20

m.remissvar@regeringskansliet.se

REMISS AV PROMEMORIAN GENOMFÖRANDE AV REVIDERADE EU DIREKTIV PÅ AVFALLSOMRÅDET

IKEM - Innovations- och kemiindustrierna har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerad remiss och vill med anledning därav framföra följande.

IKEM – Innovations – och kemiindustrierna i Sverige är en bransch- och arbetsgivarorganisation som representerar 1 400 medlemsföretag inom kemi, Life Science, plast och materialbranscherna. Vi sysselsätter ca 70 000 medarbetare. Totalt står våra företag för drygt 20 % av Sveriges export och förser även övrig svensk exportindustri med avancerade insatsvaror.

Inledningsvis anser vi att det är positivt att EU arbetar för att förbättra förutsättningarna för en cirkulär ekonomi. Ytterligare revideringar och arbete kommer dock att krävas för att vi ska uppnå detta. En avgörande faktor som vi tror har stor betydelse är hur vi ser på avfall. En ny definition tror vi kommer att behövas för att vi verkligen ska betrakta avfall som en resurs.

Nedan lämnas övergripande synpunkter på några av förslagen i promemorian i övrigt instämmer IKEM i remissyttrande inlämnat av Svenskt Näringsliv.

Kommunalt avfall

För att verksamhetsutövare bättre ska kunna anpassa sina värdekedjor till en cirkulär ekonomi behöver de ha rådighet över sitt avfall. Det ger incitament för innovation samt att förädla och hitta annan avsättning för avfallet.

Det är väl känt att det finns stor oklarhet kring vad som ska inrymmas i definitionen av hushållsavfall, och det är positivt att det föreslås ändringar för att förtydliga begreppet. Förslagen definition av kommunalt avfall innebär dock inte att det blir tydligare eftersom ett motsvarande tillägg till den tidigare oklara definitionen hushållsavfall ligger med dvs: "Med

kommunalt avfall avses i denna balk avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll.” Gränsdragningen mellan kommunalt avfall och verksamhetsavfall kommer således även fortsättningsvis vara oklar.

Frival

IKEM är positiva till ett så kallat frival. Ett rätt utformat frival skulle underlätta för verksamhetsutövare i deras arbete mot mer cirkulära flöden. Dock bör det vara kopplat till avfallsproducenten, dvs verksamhetsutövaren som det är i de flesta fall. Det är viktigt att verksamhetsutövaren, där avfallet uppkommer, får reell rådighet över sitt avfall. De företag som önskar att ta hand om sitt eget avfall bör få göra det. Om denna möjlighet inte ges hindras företagen i sitt arbete med cirkulära flöden.

Att det är verksamhetsutövaren som får möjligheten till frival och därmed ansvaret för att avfallet omhändertas på ett korrekt sätt ligger väl i linje med den grundläggande principen om att förorenaren betalar. Om det skulle uppstå problem med verksamhetsutövarens avfallshantering finns möjlighet att vidta åtgärder med stöd av miljöbalken. Det finns därför ingen anledning till att möjligheten till frival ska åläggas fastighetsägaren istället för verksamhetsutövaren.

Det måste också vara möjligt att ansöka om frival för en eller flera fraktioner av avfallet. Att frivalet ska omfatta alla fraktioner inom ”kommunalt avfall” kan leda till att man i praktiken inte har möjlighet att ansöka om frival då det kan vara svårt att på alla ställen i landet hitta alternativ till alla fraktioner.

Plastförpackningar

I förslag till ändring i förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar anges bland annat ... *ska plastförpackningar som är nedbrytbara genom oxidation inte anses vara biologiskt nedbrytbara.* Detta menar vi är en felöversättning och meningen bör ändras.

Som skäl för förslaget till ändring hänvisar remissen till bilaga 2 till förpackningsdirektivet. Där anges i den engelska versionen följande *”Oxo-degradable plastic packaging shall not be considered as biodegradable”* Motsvarande i den svenska versionen är: *”Så kallad oxo-plast eller oxo-nedbrytbar plast är konventionell plast som innehåller tillsatser för att påskynda fragmenteringen av materialet till mycket små delar till följd av exponering för UV-strålning eller värme.”*

Vi anser att den föreslagna ändringen i förordningen om producentansvar för förpackningar där man anger plastförpackningar som är nedbrytbara genom oxidation är felaktig och den bör ändras i enlighet med ordalydelsen i bilaga 2 till förpackningsdirektivet. Nu föreslagen lydelse innebär att annan typ av plast kan komma att omfattas än den som avses i förpackningsdirektivet. Oxo- plast är ett begrepp som just hänförs till konventionell plast som har vissa typer av tillsatser därför bör man även i förordningen om producentansvar för förpackningar använda just detta begrepp.

När avfall upphör att vara avfall

IKEM anser att det är positivt att det införs tydligare regleringar för när avfall upphör att vara avfall. Det är viktigt att få en väl fungerande process för att avgöra när avfall upphör att vara avfall för att stimulera cirkulära flöden. Lagstiftningen bör kompletteras med föreskrifter och vägledningar för att i ännu större utsträckning underlätta för verksamhetsutövare som vill återvinna avfall. Den vägledning som Naturvårdsverket tagit fram är dessvärre i dess nuvarande lydelse inte tillräckligt konkret.

Den föreslagna svenska lagtexten har dock inte i alla delar samma ordalydelse som regleringen i direktivet. För att undvika missförstånd och för att underlätta tolkning är vår uppfattning att direktivtexten bör följas. Vi ser ingen anledning till att ha en annan skrivning i svensk lagtext än den som återfinns i direktivet. Vi kan i utredningen inte hitta någon motivering till att direktivtexten bör frångås.

Avfall från fettavskiljare

I promemorian anger man att en särskild fråga är hur avfall från en fettavskiljare ska kategoriseras och att detta får lösas i rättstillämpningen. Detta ställer sig IKEM mycket frågande till. Enligt tidigare vägledning från Naturvårdsverket har detta ansetts vara verksamhetsavfall. Ska det nu göras en ny bedömning av detta? Vi anser att det snarare bör fastställas och tydliggöras att detta avfall är att anse som verksamhetsavfall.

IKEM Innovations- och Kemiindustrierna i Sverige

Rebecca Wennerberg
Miljöjurist